

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

4. Nouiorum demonstrationes de existentia Dei reiiciuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

aequalium continua generationum successione, vt de Phemico dicitur, saluabitur ens, quoad speciem omnium praestantissimum, tamen pluribus aliis speciebus eiusdem perfectionis aequale (quod Deo repugnat) quin processus infinitus inferatur, ni detur ens summum perfectum magnitudine Deo digna perfectionis.

8 Secundo, eandem demonstrationem confirmat, quia, vel datur inter existentia ens summum perfectum, etiam est possibile sine imperfectionis mixtura, & habetur intentum: vel non datur, & tunc omnium collectio erit optimum existentium. Vbi enim partes bona finita sunt, totum melius partibus fore euidens est, sed tota haec collectio nequit esse optimum omnium, tam possibilem, quam existentium: quia ex imperfectis partibus totum absque imperfectione, atque optimum ex possibilem, vt existentibus esse constare nequit: ergo datur aliud ens optimum sine imperfectionis mixtura, nempe Deus. Fateor ingenij mei, siue tarditatem, siue ingenuitatem his subtilitatibus non tangi, vnde collectionem omnium existentium perfectissimam eorum, quae dantur ostendunt Recentiores fore ens summum perfectum est possibilem, atque sine imperfectionis mixtura, quod ab Atheis negatur, forteque lat argumentum supponit, vt sit optimum existentium, & non fore tale iterum probat, non autem omnium possibilem, & sine mixtura imperfectionis, vt tale ens dari itant, ac post modum collectionem illam a tanta perfectione excludendo in contradictionem Atheos cogunt, atque in ens ita perfectum admittendum eos agant. Dicunt enim se solum admittit in rebus collectionem esse perfectiorem entibus distributis, ac proinde perfectissimum existentium, non autem possibilem, & sine imperfectionis mixtura, idque solum eo argumento cuncti.

9 Sextam demonstrationem ex Anselmi doctrina recitata, & confutata, quaest. 1. cer. 3. a num. 1. ita instruat Valsez noster, acutam eam appellans. Deus est id, pro nihilo melius cogitari possit, sed id, quo melius excogitari nequit, in sola cogitatione esse non potest, sed in statu existentiae realis: ergo Deus est in statu existentiae realis. Quod demonstrandum erat. Minor sola probationem desiderat euidens, vt euidens discursus sit. Habet autem euidensissimam: quia melius esse habere existentiam re ipsa & cogitatione, quam in cogitatione sola, per se euidens, & notissimum est. Deteximus autem discursus huius aequo rationem citato loco, a num. 2. quare eam in praestantiarum iterum detegere superflui atque otiosi laboris esset. Discursus alios, qui nostro Molinae demonstrationes videbantur, adeo a demonstratione distant: vt id ostendere, ne alij decipiantur, opus non sit.

CERTAMEN IV.

Nouiorum demonstrationes de existentia Dei reuocantur.

1 Demonstratorem septimam excogitauit Falsolus noster loco citato, ex causa finalis ratione, in cuius seriem deueniendum tandem esse in primam aliquam causam finalem, quae Deus est, contendit, sicut in serie causae efficientis demonstratione, ostendebatur. Irrito tamen laborat. Primo: quia in serie causarum finalium mutuo alia ab aliis causant, vel a se ipsis finaliter possunt. Secundo: quia, aut loquitur de fine *quis*, seu adipiscendos, vel de fine *cui*, adipiscendus est. Si primum: certissimum est non omnia a creaturis, neque a Deo in vnum tandem finem referri: cum neque creaturae, neque Deus omnia ad vnum aliquid, quo carebant, in solidum obtinendum efficiantur secundum: atque etiam certum est non omnia a creaturis rationalibus ad Deum tanquam ad finem *cui* referri: imò neque a Deo ad se tanquam ad finem *cui* de facto vniuersa referri mihi dubium non est: vt fusc tit. 2. controuert. de volunt. Dei ostendam: vbi germanum humani loci, *omniuersa propter semetipsam operantur* est, sensum mihi nullatenus aduersum dabo. Imò nihil propter se, tanquam finem *cui* operari posse Deum, cui creata cuncta interuolunt, videtur alicui merito posset. Sed esto: ita de

facto ad se tanquam ad finem *cui* vniuersa sua opera referat Deus: liberè tamen refert, postèque non refert: vt omnes fatari tenentur: ergo non omnia ad causam aliquam primam finalem referenda necessariò sunt: vt opus erat ad hoc, vt de existentia causae primae finalis demonstratio adesset: vt euidens absolute est, non omnia in causam primam finalem esse necessariò referenda: cum sola agentia libera operentur propter finem, eaque in fine siue *qui*, siue *cui* sibi praestituendo libera sint, neque in vnum aliquem prosequendum fatali necessitate agantur. Ad haec finalis causa, vt causet, existentiam non requiritur: imò verò, existentiae suae negationem seu praecisionem.

2 Vltimo loco relegenda a demonstrationibus existentiae Dei sunt, discursus subtiles Recentioris Antonij Perez Valiende, quibus quaest. 1. cer. 4. num. 3. & 7. ac deinceps contendebat Deum existere per se notum esse. Quorum fallaciam ibidem monstrauius. Nunc autem sequentibus discursibus, nihilo firmioribus, existentiam Dei demonstrari contendit. Primo in hunc modum: Possibile est ens necessariò existens, cui insint omnes perfectiones simpliciter simplices: alioqui haec mutuo sibi pugnant, quia mutuo sibi in bonitate excedunt, melioresque vicissim vnaequeque esset, quam alia, quae non esset ipsa, quam non ipsa, cum perfectio simpliciter simplex ea sit, quae melior est ipsa, quam non ipsa, seu quam omne quod ipsa non est. Mutua verò haec melioritas seu excellens simpliciter simplicium perfectionum euidenter repugnat: vt patet. Iam verò si ens in quo omnes perfectiones simpliciter simplices constuant est possibile, vt manet demonstratum: ergo possibile est ens necessariò, & a se existens, imperfectionis mixtura carens, quod plane Deus est. Pater euidenter: quia existere necessariò a se perfectio simpliciter simplex est: ac proinde quae in illud ens possibile cum reliquis constuat. Confirmant demonstrationem. Quia de ratione imperfectionis est melius esse non ipsam, quam ipsam: siquidem melius est esse ens non imperfectum quam imperfectum: atqui melius est esse Chimeram, quam Chimeram: ergo ens non imperfectum non est Chimera, sed possibile, ac subinde necessariò existens: quia posse non existere, carendum aliqua perfectione imperfectio est. Confirmant secundo: quia, si omne ens est ab alio, esse a se non erit entis differentia, sed Chimera: quod euidenter repugnat: cum enim esse ab alio euidenter imperfectio sit, omne ens esset imperfectum, quia non est Chimera: id quod implicatorium est. Cum nihil sit imperfectum, nisi ex defectu perfectionis, quae longe a Chimera abest. Eadem arguendi forma probatur possibile esse aliquod ens supremum, independentem, non imperfectum, immortale, incorruptibile: cum haec, & alia perfectiones excogitabiles sint: ex quo isto arguendi modo probatur illico possibile, atque exinde existens, nisi eo fallacia adesset.

3 Eam verò detegunt, atque discursibus huius respondent Murciani Recentiores ex suis illis suppositis, & observationibus a nobis confutatis. quaest. 1. cer. 4. num. 5. & 6. quibus similibus Recentioris huius discursibus pro notorietate per se existentiae Dei ibidem num. 4. satisfaciebant. Quare tot observationibus Recentiorum omittis demonstrationi huic, eiusque confirmationibus, & similibus aliis, quae facile efformari possunt, vt nuper dicebamus, facile respondemus iuxta doctrinam nostram datam citato cer. 4. num. 6. eos omnes discursus ex sola rerum possibilitate obiecta, seu apparente in cogitatione nostra, ad veram, & realem procedere, atque inde ad rerum, seu praedicatorum existentiam veram: quo nihil infirmius, fallaciusque esse potest. Id quod singulatim in discursibus factis sic ostendo: Primus enim discursus supponit possibile esse ens necessariò existens, cui insint omnes perfectiones simpliciter simplices, ac sibi proinde non repugantes: atque in apprehensione, & cogitatione possibile quidem est, hoc ipso, quod cogitatur: aut an necessaria existentia entis non repugnet, vere in re, ac proinde sit reuera possibilis, euidenter ex hoc discursu non constat: quare & in antecedenti, & in consequentia eiusque probatione supponitur probandum. Secundus discursus supponit definitionem imperfectionis vniuersam sumptam fallam. Nam imperfectiones, quae in creaturis sunt, non sunt meliores, quam suum non esse: alioqui melius esset non esse hominis, aut Petri, quam eius esse: solumque

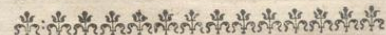
verum

verum habet de imperfectione simpliciter simplici, cuiusmodi est carentia pura: cuius non esse positum quid est. Accedit: quod dato primo syllogismo intellectus terminis de ente tenet, nec sola cogitatione imperfecto apparenter, non infertur: quia restat probandum impossibilitatem non essendi, seu necessitatem essendi, esse veram, & realem perfectionem, ac non chimericam, solamque cogitam, quod ex hoc argumento non demonstratur contra Atheitas. Tertius discursus: nec probat contra Atheos asserentes esse chimeram, ac proinde imperfectionem: quare nullam esse veram, nec solam cogitantem perfectionem, quae ab alio non fit: tantum abest, ut in horum errore esse ab alio imperfectione sit.

4. Denique recentiores idem supposita existentia per se (ut aiunt) nota, alicuius entis necessarii, variè existentiam demonstrare se putant, eis autem demonstrationibus supponunt: *omne ens imperfectum esse contingens*: quia omne imperfectum habet meritum displicendi, quod non habet ens necessarium: De cuius existentia stolidi displicentia esset. Secundo: quia: quod vniuersum purum ab imperfectione sit, bonum est, quare, & possibile: siquidem omne bonum possibile est, cum convenienter existat, & nulla chimera bonum sit, quod si aliquid imperfectum necessarium esset, vniuersum purum ab imperfectione non esset possibile. Tertio: quia cum de conceptu entis, in quo bonitas fundatur, sit posse existere, ens necessarium quod summè ens est, nequit non esse summè potens existere. Quarto: quia ex Arist. perfectius quid est esse aliquid in actu, quam in potentia solum: unde ens necessarium nequit non summè perfectum esse: cum sit ab ente solum in potentia summè remotum. Ex hoc principio sic probant hoc ens necessarium vnicum esse. quia si sine plura, ac non vnicum, vel essent inaequalia in perfectione, vel saltem omnium collectio singula excederet: quare essent imperfecta, & non necessaria, contra suppositionem: cum excedi ab alio aperta imperfectione sit. Sin verò ens necessarium vnicum sit, consequens esse illud reliquorum entium causam esse: quia ea cum contingentia essent, & imperfecta non possent non in eius virtute contineri, à qua effectiue procederent.

5. Sed primò, id quod supponitur de alicuius necessarii existentia per se notum soli huic Recentiori, & fors nonnullis, qui eius evidencias transcribunt, haecenus fuit: atque absolute per se notum non esse ostendimus satis q. 1. cert. 4. neque adeò facile demonstrabitur. Sed eo praemisso: necessarium illud vnicum, & singulare ens esse debere argumento facto nusquam demonstrabitur. Primò enim, omne ens imperfectum contingens esse nullatenus Recentiores tot etiam probationibus demonstrant. Non prima: siquidem imperfectio merè negatiua, (qua praecipua imperfectio est) obiectum displicentiae positivae non esse, ac proinde nec meritum displicendi habere, probabilis est. Non secunda: quia vniuersum hoc purum ab imperfectione esse nequit, cum entibus imperfectis intrinsecè constet: quare argumento inuerso bonum non est: cum sit impossibile (de hoc vniuerso agendo) & chimera: quare nec bonum, si omne bonum (ut hi aiunt) possibile sit. Deinde bonum hoc vniuersum solum in apprehensione, & apprensione esse facile respondere Athei possent: quod cum vera possibilitate non conuertitur ut saepe dixi. Rursus nescio quo pacto Recentior ille adeò chimeram his suis argumentis toties vilipendat: cum tam ens necessarium cum Deo identificatum esse contendat, ut hac controuersia & de omnipotentia videbimus. Non Tertia: quia de conceptu entis summè necessarii solum cogitari, & apparentis, nec est bonitatem fundare, neque posse existere. Eiusmodi autem esse ens summè necessarium in Atheorum errore. Non Quarta: quia ens necessarium non probat, sed fore in actu, ac non in potentia solum, si esset reuera possibile: tam facile patet, quam in euidentia siue quae ex illo principio tam obicuro inferuntur. Sed toto discursu dato non video; quo pacto contingentium imperfectione, & summè necessarii vnicui entis perfectione, illud eorum ontium causam fore demonstratur. Nam homo perfectior longe cunctis corporeis est: ac proinde eminentia formalitatis ea omnia in se continet: non autem eminentia actiuitatis, & virtutis: quam ne imperfectissima animalcula potest producere.

6. Denique Murciani Recentiores vnius causae primae existentiam efficacissime probari à suo illo principio putant: quòd nimirum causa actiua adaequata ita eminenter continere debeat totam perfectionem effectus, ut se sola, tam perfecta sit, quam coniunctum ex ipsa, & effectus simul: quare esse in bonitate augmenti incapax; alioqui effectus accessu in bonitate augeretur: ac proinde esse bonitatis infinitae, atque omnem possibilem bonitatem in se continere: Unde sit causas secundas, creatas, imperfectas, adaequatas suorum effectuum causas esse, non posse, cum bonitatis, & perfectionis infinitae non sint: ac proinde necessariò, & vniuersum earum adiungendam esse causam infinitè perfectam, ut operentur, contra Durandum. Quod autem vnica ea causa, & vniuersalis esse debeat, inde etiam ostenditur: quia alias, quaxus illarum aliarum perfectionem contineret, alioqui infinitae vndeque perfectionis non esset, sed augmenti, tandem capax ex alterius accessu quare se mutuo causare implicatorie possent: cum non esset, cur vna potius alteri in operando subordinaueretur. Ex quibus tandem concluditur eam vnicam causam debere à se esse, ac necessariò proinde existentem, & exterorum causarum, & Deum. Unde ex hoc principio, & euidenti experientia, eorum, quae producantur, demonstrari, vel saltem efficacissime probari Dei vnius existentiam concludunt. Sed primò quam debile illud principium sit ostendimus certamine 3. n. 4. Adde ex eo principio nullatenus euidenter inferri causam bonitatis, & perfectionis infinitae, qua causatiua virtus causarum, quas causare videmus effectus aliorum, in ratione causae actiuae adaequatae compleatur. Etenim solum inferitur eam causam, qua ita adaequatio virtutis compleatur, ad effectus, quos videmus, ab his autem in bonitate, ac perfectione minimè posse; non autem ab aliis effectibus possibilibus, quos in virtute eius contineri euidenti experientia non cognoscimus.

QVÆSTIO IV.

An Deum esse inuincibiliter ignorari queat?

QUod ostenderimus Dei existentiam, etiam per se nota non sit, adeò tamen euidenter: ratione naturali demonstrari, hic merito dubitari potest, an ita rationis naturalis ductu, discursusque innotescat, ut nihil data, ut aiunt, operà, nequeat à sanæ mentis homine ignorari? Neque verò de ignorantia negatiua per inaduertentiam naturalem, seu diuersionem ad alia: sic enim quotidie sepius Deum Docti etiam quique ignorant, dum Dei non recordantur: quemadmodum, & alia de se notissima eo pacto, & causa ignorant. Est igitur questio. An in quouis sufficiens motuum, seu principium sit, cui, si vellet attendere, Dei existentiam, seu Deum esse agnosceret: quare, ut Deum non agnoscat, in causa eius, vel voluntatem, vel socordiam esse.

CERTAMEN I.

Ad resolutionem notata, & doctorum sententia.

PRO questionis definitione aduerte: dupliciter ignorari Deum ab homine posse. Primò positivè, per actum nimirum positum erroris, quo quis existentiae Dei dissentiat. Secundò negatiue, per negationem puram assensus existentiae Dei, per diturnum vitæ certum, quo scilicet, non solum per inaduertentiam, seu diuersionem ad alia naturalem, quā notissima quæque nobis ignota, sed per defectum principii ac motui ad Dei existentiam dignoscendam, illam ignoremus, quia nulla eius cogitanda, aut de ea dubitanda ratio occurrat.

2. Secundò